

ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบ คุณภาพการพยาบาล

พรสวรรค์ เทียนทอง

รพ. นครปฐม

ABSTRACT :

Thianthong P. Factors influence the Nursing Audit Performance. (Region 7 Medical Journal 1997 ; 1 : 89-96).

Department of Nursing, Nakhonpathom Hospital, Nakhonpathom, Thailand.

This research aimed to study the supporting factors of the nursing audit performance. The samples composed of 299 nursing auditors in 19 regional hospital. The data were collected by the questionnaire and analyzed by using the SPSS/PC+ program. The statistics used were frequencies, percentages, arithmetic mean, standard deviation, and chi-square. The result was found that there were significant correlation between the nursing audit performance and supporting of organization ($r = 0.4819$), character of nursing auditor ($r = 0.4212$), nursing audit plan ($r = 0.4912$), doctors' behavior ($r = 0.3283$) and nurses' behavior ($r = 0.6408$). The results suggested that the nursing audit performance depend on supporting of organization, character of nursing auditor, nursing audit plan, doctors' behavior and nurses' behavior.

บทคัดย่อ :

พรวศรี เทียนทอง. ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล. (วารสารแพทย์เขต 7 2540 ; 1 : 89-96).

กลุ่มงานการพยาบาล, รพ. นครปฐม.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ในโรงพยาบาลศูนย์ 19 แห่ง จำนวน 299 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ไค-สแควร์

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลในเชิงบวก ได้แก่ ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ($r = 0.421$) ระบบสนับสนุนขององค์การในการบริหาร ($r = 0.481$) การวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ($r = 0.491$) พฤติกรรมของแพทย์ ($r = 0.328$) และพฤติกรรมของพยาบาล ($r = 0.640$)

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ให้แนวทางการดำเนินงานตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลว่า ควรจะเน้นถึงปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ระบบสนับสนุนขององค์การในการบริหาร การวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล พฤติกรรมของแพทย์ และพฤติกรรมของพยาบาล

บทนำ

การให้บริการด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขซึ่งมีความจำเป็นต่อสังคมนั้น พยาบาลเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งในด้านการให้บริการภายในโรงพยาบาลและชุมชนต่าง ๆ¹ และในฐานะที่การพยาบาลเป็นวิชาชีพพยาบาลทุกคนต้องมีความรับผิดชอบโดยตรง ต่อการให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพสูงสุดต่อสังคม มีส่วนในความรับผิดชอบต่อและการปฏิบัติการต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติการพยาบาลให้ถูกต้อง ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการทางวิชาการ เทคโนโลยี และความต้องการของสังคม รวมทั้งการพัฒนาตัวพยาบาลเองให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะให้บริการแก่ผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานของวิชาชีพ²

อย่างไรก็ตามการบริการพยาบาลในยุคปัจจุบันเป็นความต้องการระดับชาติ ที่มีหน่วยงานสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ และต้องการพยาบาลเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการขยายบทบาทของพยาบาลซึ่งเปลี่ยนแปลงตามความต้องการบริการที่เพิ่มขึ้นในสังคม การรักษามาตรฐานคุณภาพการพยาบาลในสภาวะเช่นนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริม และควบคุมเพื่อประกันให้บริการมีมาตรฐานคุณภาพอยู่ในระดับที่ต้องการ³ กล่าวคือ การควบคุมคุณภาพจะต้องเป็นไปอย่างสมบูรณ์ด้วย 4 วิธีการคือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษาพยาบาล โดยมีทบวงมหาวิทยาลัยและสภาการพยาบาลเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง
 2. การควบคุมคุณภาพการบริหารการพยาบาล
 3. การควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาล
 4. การควบคุมการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งสามารถจัดการในรูปของแผนงานหรือโครงการ โดยทั่วไปเรียกกันว่า โครงการประกันคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล⁴
- การปฏิบัติการเพื่อการควบคุมคุณภาพการพยาบาลจะต้องกระทำโดยต่อเนื่อง และมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ

โดยการติดตามนั้นจะมีกระบวนการสนับสนุนไปพร้อม ๆ กันด้วย ดังนั้นวิธีการควบคุมคุณภาพของงานจึงประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ซึ่งต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกัน คือ การวัดคุณภาพ การป้อนข้อมูลกลับและการติดตามสนับสนุน⁵ และทุกขั้นตอนนี้จะต้องเกี่ยวข้องกับอัตราค่าจ้างประมาณ ค่าใช้จ่าย ความรู้เกี่ยวกับมโนคติของการพยาบาล ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทั้งแพทย์และพยาบาล ซึ่งหากได้รับการสนับสนุน ที่เพียงพอจะทำให้ผู้ป่วยได้รับบริการที่ดีมีคุณภาพ มีมาตรฐานการพยาบาล และทำให้พยาบาลคำนึงถึงการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย ทำให้ทราบปัญหาและการแก้ไข ซึ่งเป้าหมายการตรวจสอบจะช่วยให้บริการพยาบาลมีคุณภาพตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน⁶

โรงพยาบาลศูนย์เป็นสถานบริการรักษาพยาบาลที่มีขนาดใหญ่ มีหน้าที่ให้บริการตรวจวินิจฉัยโรค บริการชั้นสูงมาตรฐานสูง บริการส่งเสริมสุขภาพ รวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ ให้การสนับสนุนโรงพยาบาล ชุมชนและสถานบริการสาธารณสุขอื่น ๆ รวมถึงมีการดำเนินงานทางการศึกษาและฝึกอบรมแก่แพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกระดับ มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อให้มีการพัฒนาทางวิชาการ ทั้งในด้านการแพทย์ และเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริการรักษาพยาบาล นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายในโครงการพัฒนาระบบบริการของสถานบริการ และหน่วยงานสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค เพื่อที่จะตอบสนองต่อนโยบายการปรับปรุงระบบบริการสาธารณสุข

ดังนั้น เพื่อให้บริการพยาบาลของโรงพยาบาลศูนย์เป็นไปอย่างมีคุณภาพที่ดี ฝ่ายการพยาบาล จึงมีหน้าที่ให้การสนับสนุน ควบคุมกิจกรรมการให้บริการ และพฤติกรรมของผู้ให้บริการ รวมทั้งกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานของบริการ ที่ผู้ป่วยจะพึงได้รับจากโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังต้องมีการติดตามประเมินผลการให้บริการโดยผู้ปฏิบัติการเอง และผู้ในเทศงาน ตลอดจนการควบคุมคุณภาพการพยาบาล ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่าง

บันทึกทางการแพทย์ ผู้บริหารทางการแพทย์ และ คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพ⁶

ผู้วิจัย ในฐานะพยาบาลวิชาชีพ และมีความต้องการให้การพัฒนาคูณภาพการพยาบาลเกิดขึ้นกับผู้รับบริการทุกคน แต่การได้มาซึ่งคุณภาพนั้นจะต้องอาศัย การพัฒนาและการจัดการที่เหมาะสม ในขณะที่ในความเป็นจริงมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ ในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล แต่ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องเหล่านี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาลโดยเฉพาะโรงพยาบาลศูนย์ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาคูณภาพการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาคูณภาพการตรวจสอบคุณภาพ การพยาบาล เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะโรงพยาบาลศูนย์ 19 แห่ง ที่กองการพยาบาลได้ติดตามประเมินผลแล้ว พบว่าได้มีการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลตามแผนของกองการพยาบาล

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นพยาบาลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ พยาบาลที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ในโรงพยาบาลศูนย์ 19 แห่ง จำนวน 299 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามของ วงศ์เดียน จันทรงาม⁷ จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ ในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามของวงศ์เดียน จันทรงาม จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ โดยแบ่งออกเป็น ส่วน ๗ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลด้านโรงพยาบาล และคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ได้แก่ ขนาดของโรงพยาบาล อัตราการครองเตียง จำนวนบุคลากร ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ของผู้ตรวจสอบเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลด้านการสนับสนุนในปัจจัยต่าง ๆ 5 ปัจจัยคือ

1. ระบบสนับสนุนขององค์กรในการบริหาร
2. ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล
3. การวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล
4. พฤติกรรมของแพทย์
5. พฤติกรรมของพยาบาล

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึง หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลให้ช่วยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมส่งผู้วิจัยทางไปรษณีย์ หลังจากตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาลงรหัสตัวเลข แล้วทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม

สำเร็จรูป SPSS/PC+ โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไค-สแควร์

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของโรงพยาบาลและกลุ่มตัวอย่าง

โรงพยาบาลศูนย์ประกอบด้วยโรงพยาบาลขนาด 500-799 เตียงร้อยละ 57.89 รองลงมา คือขนาด 800-999 เตียงร้อยละ 21.05 ในด้านอัตราการครองเตียง ส่วนใหญ่คือร้อยละ 63.15 มีอัตราการครองเตียงร้อยละ 81.10 รองลงมาคือร้อยละ 21.05 มีอัตราการครองเตียงน้อยกว่าร้อยละ 81 และร้อยละ 47.36 มีจำนวนบุคลากรน้อยกว่า 200 คน ร้อยละ 36.84 มีจำนวนบุคลากรอยู่ในช่วง 200-299 คน

ด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือร้อยละ 74.92 มีการศึกษาขั้นต่ำทางการพยาบาลอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาคือร้อยละ 15.38 มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตร และส่วนใหญ่คือร้อยละ 50.84 มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วงไม่เกิน 10 ปี รองลงมาคือร้อยละ 36.10 อยู่ในช่วง 11-20 ปี และร้อยละ 57.86 มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลด้วยการเข้ารับการอบรม

ปัจจัยสนับสนุน พบว่า ร้อยละ 73.58 มีระบบสนับสนุนองค์กรในการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่คือร้อยละ 78.59 มีลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.25 มีระดับการวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลปานกลาง พฤติกรรมของแพทย์ให้การสนับสนุนปานกลางคือร้อยละ 72.91 เป็นส่วนใหญ่ และพฤติกรรมของพยาบาลในการยอมรับการสนับสนุนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 77.60

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงพยาบาลกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ขนาดของโรงพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการ

ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อัตราการครองเตียง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จำนวนบุคลากร ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ระบบสนับสนุนขององค์กรในการบริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีระบบสนับสนุนขององค์กรในการบริหารสูง มีแนวโน้มที่จะดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลได้ดีกว่าโรงพยาบาลที่มีระบบสนับสนุนขององค์กรในการบริหารต่ำ

ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีลักษณะคณะ-

กรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลที่มีคุณภาพสูง มีแนวโน้มที่จะทำให้การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลได้ดีกว่า โรงพยาบาลที่มีลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลที่มีคุณภาพต่ำ

การวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีการวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลสูง มีแนวโน้มที่จะดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลได้ดีกว่า โรงพยาบาลที่มีระดับการวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลต่ำ

พฤติกรรมของแพทย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีระดับพฤติกรรมของแพทย์ที่ให้การสนับสนุนสูง มีแนวโน้มที่จะดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลได้ดีกว่าโรงพยาบาลที่มีระดับพฤติกรรมของแพทย์ต่ำ

พฤติกรรมของพยาบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีระดับพฤติกรรมของพยาบาลที่ให้การยอมรับสูง มีแนวโน้มที่จะดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลได้ดีกว่าโรงพยาบาลที่มีระดับพฤติกรรมของพยาบาลต่ำ

อภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

1. ขนาดของโรงพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สมพร อิทธิเดชพงษ์⁸ ที่พบว่า สถานที่ปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งแบ่งจำนวนเตียงออกเป็น 10, 30 และ 60 เตียงขึ้นไป มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน

2. อัตราการครองเตียง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ซึ่งไม่สอดคล้องกับคำกล่าวของ Blum และ Naylor⁹ ที่ว่าความเหมาะสมของปริมาณเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3. จำนวนบุคลากร ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สาคร ใจพยอม¹⁰ ที่พบว่าปัจจัยสนับสนุนด้านกำลังคน จำนวนบุคลากร มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชน

4. ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปลายมาศ ขุนภักดี¹¹ ที่ว่าวุฒิการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายเวชกรรมสังคม

5. ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงใจ รัตนธัญญา¹² ที่พบว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้กระบวนการพยาบาล ในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ

6. การได้รับความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงใจ รัตนธัญญา¹² ที่พบว่า การฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้กระบวนการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ

7. ระบบสนับสนุนขององค์กรในการบริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดิลกา ไตรไพบูลย์¹³ พบว่าระบบสนับสนุนขององค์กรมีความสัมพันธ์กับการ

ทำกิจกรรมกลุ่ม คิว. ซี.

8. ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุระพรรณพนมฤทธิ์¹⁴ พบว่า การตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลของโรงพยาบาลราชวิถีอยู่ในระดับต่ำ เพราะยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลอย่างเป็นทางการ

9. การวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประณิตศิลป์ วงษ์ชมภู¹⁵ ที่พบว่า แผนการดำเนินงานสุขภาพจิตชุมชนของฝ่ายการพยาบาล และฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานสุขภาพจิตชุมชน

10. พฤติกรรมของแพทย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประณิตศิลป์ วงษ์ชมภู¹⁵ พบว่า พฤติกรรมสนับสนุนการดำเนินงานสุขภาพจิตชุมชนของผู้อำนวยการโรงพยาบาล แพทย์และพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานสุขภาพจิตชุมชน

11. พฤติกรรมของพยาบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Doughty and Mash¹⁶ พบว่า การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลมีอุปสรรค เพราะพยาบาลส่วนมากมักอ้างว่าไม่มีเวลา ในการอ่านมาตรฐานการพยาบาล แม้ว่าจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของพยาบาลวิชาชีพ ที่จะต้องรักษาการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้ระดับมาตรฐานไว้ เพราะการพยาบาลที่ดี มีมาตรฐาน บ่งบอกถึงคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานของรัฐ เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล คือ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ควรให้ความสนใจในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ซึ่งอาจทำได้ โดยการสนับสนุนด้านเอกสาร ตำรา ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ปรับปรุงเทคนิคการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพให้สะดวกต่อการดำเนินงาน ขยายการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ไปสู่โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ต่อการบริการของโรงพยาบาล

2. ในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล ในโรงพยาบาล ควรมีการพัฒนากิจกรรมการดำเนินงาน โดย อาจจัดให้มีการอบรม และแสดงผลการดำเนินงาน มีการวางแผน ปรับปรุงเทคนิคและวิธีการดำเนินงาน ตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล หรือจัดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วม และรับรู้การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

- สมพันธ์ นิยุชีระนันท์. คุณภาพการพยาบาลกับการพัฒนาวิชาชีพ. การประชุมวิชาการครั้งที่ 4. สมาคมศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช. วันที่ 16-19 ธันวาคม 2529 ณ ห้องบรรยายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศิริราชพยาบาล.
- จินตนา ยูนิพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ละออ หุตางกูร. การประกันคุณภาพในการพยาบาล. การประชุมวิชาการครั้งที่ 4. สมาคมศิษย์เก่า

- พยาบาลศิริราช. วันที่ 16-19 ธันวาคม 2529 ณ ห้องบรรยายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล.
4. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. การควบคุมการปฏิบัติการพยาบาล. ประมวลประชุมวิชาการ การพัฒนาคุณภาพการพยาบาลครั้งที่ 5. สมาคมศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช. วันที่ 25-26 มกราคม 2533 ณ ห้องบรรยายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล.
 5. กุลยา ตันติผลาชีวะ. การควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล. ประมวลประชุมวิชาการ การพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ครั้งที่ 5. สมาคมศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช. วันที่ 25-26 มกราคม 2533 ณ ห้องบรรยายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล.
 6. คมคาย กิจวัฒน์ชัย. การควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล. ประมวลประชุมวิชาการ การพัฒนาคุณภาพการพยาบาลครั้งที่ 5. สมาคมศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช. วันที่ 25-26 มกราคม 2533 ณ ห้องบรรยายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล.
 7. วงศ์เดือน จันทรงาม. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
 8. สมพร อธิธิเดชพงศ์. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาบริหารสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
 9. Blum ML, Naylor JC. Industrial Psychology. Newyork : Harper and Row, 1968.
 10. สาคร ใจพยอม. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาพยาบาลสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
 11. ปลายมาศ ชุนภักดี. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาพยาบาลสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
 12. ดวงใจ รัตนธัญญา. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
 13. ดิลกา ไตรไพบุลย์. ปัจจัยที่มีผลต่อการทำกิจกรรมกลุ่มพัฒนาคุณภาพ ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
 14. สุระพรรณ พนมฤทธิ์. การวิเคราะห์กิจกรรมรับประกันคุณภาพการพยาบาล : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลราชวิถี วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
 15. ประณีตศิลป์ วงษ์ชมภู. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานสุขภาพจิตชุมชน ของโรงพยาบาลชุมชน ในภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.
 16. Doughty DB, Mash NJ. Nursing Audit. Philadelphia : F.A. Davis Company, 1977.